

PROPOZYCJA DYREKTYWY HARMONIZUJĄCEJ NIKTÓRE ASPEKTY PRAWA UPADŁOŚCIOWEGO – CZY POLSKĘ CZEKA KOLEJNA REWOLUCJA W PRZEPISACH?

WPROWADZENIE

7 grudnia 2022 r. Komisja Europejska opublikowała³ propozycję dyrektywy harmonizującej niektóre aspekty prawa upadłościowego⁴. Choć Polska nie wdrożyła jeszcze Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości), czyli tzw. Dyrektywy Drugiej Szansy lub Dyrektywy Restrukturyzacyjnej⁵, to na horyzoncie już pojawia się kolejny akt prawny, który nasz kraj, jako państwo członkowskie Unii Europejskiej, będzie musiał uwzględnić w swoim prawnym pejzażu restrukturyzacyjno-upadłościowym.

Intencją niniejszego artykułu jest zatem przybliżenie postulatów Komisji Europejskiej zawartych w Propozycji

w kontekście ich realizacji przez Polskę oraz poczynienie uwag, w jakim zakresie niezbędne będą dalsze zmiany w prawie polskim mające na celu urzeczywistnienie postanowień zaproponowanych przez Komisję.

Propozycja zakłada przy tym harmonizację następujących obszarów prawa związanego z niewypłacalnością: (a) przepisów dotyczących bezskuteczności czynności prawnych, a w tym skargi pauliańskiej, (b) śledzenia i odzyskiwania aktywów należnych masie upadłości, (c) przygotowanej likwidacji (pre-pack), (d) obowiązków kadry zarządzającej, (e) specjalnego reżimu likwidacji dla mikroprzedsiębiorców, (f) regulacji dotyczącej rad wierzycieli, (g) przepisów związanych z wymianą informacji o postępowaniach upadłościowych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

ISTOTA POSZCZEGÓLNYCH REGULACJI

Przechodząc do opisu poszczególnych regulacji, warto na wstępie wskazać, że Komisja zakłada, że Dyrektywa ma być wspólna dla całego obszaru Unii Europejskiej, a doświadczenie i już chociażby pobieżna lektura projektu prowadzą do wniosku, że Polska jest w awangardzie wdrożenia przepisów, które są przedmiotem zainteresowania projektu Dyrektywy harmonizującej, tym niemniej pewne zmiany będą konieczne.

Bezskuteczność

Pierwszą kwestią, którą podejmuje Propozycja Dyrektywy, jest kwestia bezskuteczności czynności oraz skargi pauliańskiej, czyli obszaru, który w Polsce jest już uregulowany. Kwestii związanych z czynnościami bezskutecznymi dotyczy tytuł II Propozycji – czyli art. 4-12, które dotyczą kilku sposobów regulacji przedmiotowego zagadnienia.

¹ Radca prawny, szef International Desk w kancelarii Tatar & Wspólnicy sp.k., dyrektor Szkoły Prawa Austriackiego na Wydziale Prawa i Administracji UJ, polski reprezentant w Radzie (Council) INSOL Europe, wiceprzewodniczący INSO – Sekcji Prawa Upadłościowego i Restrukturyzacyjnego Instytutu Allerhanda ds. międzynarodowych, członek zespołu ekspertów Komisji Europejskiej ds. opracowania przepisów harmonizacji materialnego prawa upadłościowego.
² Prawnik i menedżer ds. komunikacji w kancelarii Tatar & Wspólnicy sp.k., członek INSOL Europe, sekretarz INSO – Sekcji Prawa Upadłościowego i Restrukturyzacyjnego Instytutu Allerhanda.
³ Propozycja jest dostępna publicznie w internecie, pod adresem: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12592-Prawo-dotyczące-niewypłacalności-zbliżenie-przepisów-krajowych-w-celu-zachecania-do-inwestycji-transgranicznych_pl [dostęp: 20.01.2023 r.], przy czym jak do tej pory, opublikowano jedynie angielską wersję językową.
⁴ Oryginalny tytuł i dane identyfikacyjne Propozycji to: Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL harmonising certain aspects of insolvency law, document Brussels, 7.12.2022, COM(2022) 702 final, 2022/0408 (COD), (Text with EEA relevance), (SEC(2022) 434 final) - (SWD(2022) 395 final) - (SWD(2022) 396 final), dalej również jako: „Propozycja” lub „Dyrektywa”.
⁵ Projekt ustawy implementującej znajduje się obecnie na etapie prac rządowych, a dostęp zarówno do projektu, jak i stanowisk zgłoszonych w toku uzgodnień i konsultacji publicznych znajduje się na stronach Rządowego Centrum Legislacji: <https://legislacja.gov.pl/projekt/12361503/katalog/12891102#12891102> [dostęp: 20.01.2023 r.].

Możliwość dalej idących rygorów w poszczególnych państwach członkowskich

Propozycja Dyrektywy przewiduje wprost w art. 5 uprawnienie państw członkowskich UE do zachowania bardziej rygorystycznych i dalej idących środków prawnych w tym obszarze. Wyróżnia się bowiem generalną zasadą kierującą dyrektywami jako aktami prawnymi Unii Europejskiej, iż wiążą one państwa członkowskie co do celu, a możliwe jest tzw. *gold plating*, czyli wprowadzanie regulacji surowszych i bardziej rygorystycznych, niż przewidują postanowienia dyrektyw. W prawie polskim ma to odzwierciedlenie zwłaszcza w obszarze prawa ochrony środowiska.

Warto w tym kontekście podkreślić, iż Dyrektywa będzie instrumentem harmonizacji porządków prawnych poszczególnych państw członkowskich, które mają różne reżimy prawne i nierzadko bardzo odmienne regulacje dotyczące także prawa związanego z czynnościami bezskutecznymi. Dlatego to, co w Polsce czy Niemczech wydaje się w sposób znaczny już uregulowane, sięgające także tradycji prawa rzymskiego, w innych krajach może być stosunkową nowością.

Szeroka definicja podmiotów powiązanych, np. w ocenie przesłanek skargi pauliańskiej

W słowniczku Propozycji Dyrektywy znajduje się bardzo szeroka definicja podmiotów powiązanych – będą to m.in. pracownicy posiadający dane do informacji niejawnych, członkowie organów – ale szeroko, gdyż projekt Dyrektywy stanowi o pełnieniu podobnych funkcji do zarządzających, wspólnicy (większościowi), osoby spokrewnione/stowarzyszone z tymi listami.

Obecne przepisy polskie w tym zakresie mogą wymagać pewnej korekty poprzez rozszerzenie definicji osób bliskich i tym samym poszerzenia kręgu w kontekście ułatwienia wykazania lub modyfikacji (ułatwień) przesłanek skargi pauliańskiej.

Brak możliwości dokonania potrącenia w przypadku obowiązku zwrotu świadczenia (bezsutecznego) do masy upadłości

Propozycja Dyrektywy wprost przewiduje, że w przypadku wzajemnych rozliczeń z podmiotami zaangażowanymi w podejrzone transakcje nie będzie możliwe rozliczenie przez potrącenie. Choć regulacje takie są dość powszechne i wydają się czasami wręcz oczywiste, dobrze, że w projekcie – obejmującym przecież całą UE – zostało to wyraźnie zaproponowane.

Okres spojrzenia wstecz na transakcje

Propozycja przewiduje okres spojrzenia wstecz jako, przykładowo, 4 lata przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości⁶, co należy ocenić pozytywnie z punktu widzenia zasygnalizowanych różnic w porządkach prawnych poszczególnych krajów. Regulacja taka zasługuje na aprobatę, gdyż szczegółowy okres spojrzenia wstecz powinien ze względów bezpieczeństwa prawnego dla uczestników obrotu być z jednej strony pozostawiony poszczególnym państwom członkowskim, a z drugiej powinna być mu postawiona wyraźna tama na poziomie unijnym. Ma to szczególne znaczenie w przypadku holdingów lub innych złożonych struktur międzynarodowych, co jest zjawiskiem coraz częstszym i powszechniejszym.

Poszukiwanie i odzyskiwanie majątku

Zapewnienie przejrzystości i sprawności poszukiwania majątku przez dobrze działające rejestry upadłości

W obszarze *asset tracking* Propozycja Dyrektywy kładzie nacisk na dobrze funkcjonujące i efektywne rejestry upadłości, dzięki którym poszukiwanie majątku ma być przejrzyste. Jest to kolejny akt unijny, który podkreśla sprawność i prawidłowe funkcjonowanie systemów upadłości – elektronicznych, zapewniających swobodny dostęp do potrzebnych danych. Informatyzacja UE w tym obszarze jest zjawiskiem bardzo pozytywnym, jednak powinna być połączona z odpowiednimi funkcjonalnościami systemu, którym w Polsce jest Krajowy Rejestr Zadłużonych, a który – jak powszechnie wiadomo – niestety nie działa najsprawniej.

Idea elektronicznych rejestrów upadłości jest jak najbardziej godna naśladowania i słuszna, pod tym warunkiem wszakże, że działają i są realnym narzędziem w rękach wszystkich zainteresowanych podmiotów, a w tym zwłaszcza wierzycieli.

Dostęp do przeszukiwania rachunków bankowych

Mają one być w pewnym sensie połączone z innymi rejestrami, a projekt wypowiada się także np. o dostępie do przeszukiwania rachunków bankowych. Rozwiązanie to powinno być również skorelowane ze zmianami w prawie bankowym, dopuszczającymi ujawnienie syndykowi/zarządcy lub nadzorcy sądowemu danych objętych tajemnicą bankową. Szczególnie istotne może

⁶ Co jest uregulowane w art. 8 ust. 1 (a) Propozycji.

być poszukiwanie (śledzenie) majątku w sytuacjach transgranicznych, które, jak się wydaje, będą coraz częstsze.

Co więcej, Dyrektywa przewiduje także dostęp dla rejestrów, które nie są publicznie dostępne, co świadczy o potrzebie takiego dostępu, a także o zaufaniu do doradców restrukturyzacyjnych, którzy do tych rejestrów będą posiadali dostęp. Dostęp doradców restrukturyzacyjnych może być przy tym wsparty przez sądy upadłościowe, które w tym obszarze mogą współpracować z poszczególnymi doradcami potrzebującymi niezbędnych informacji do efektywnego poszukiwania majątku.

Pre-pack

Powoływanie specjalnego organu, który oceni procedurę na wczesnym etapie – następnie będzie syndykiem w postępowaniu upadłościowym

W części dotyczącej pre-packu Propozycja Dyrektywy przewiduje m.in. powołanie specjalnego, niezależnego organu (tzw. monitor), który będzie oceniał procedurę pre-packu i korzyści dla wierzycieli. Przewiduje się, że podmiot ten może w następnej kolejności być syndykiem masy upadłości i jednocześnie stroną transakcji pre-pack zawieranej z inwestorem. W Polsce osobą taką może być z powodzeniem tymczasowy nadzorca sądowy, który następnie zostawałby syndykiem masy upadłości.

Test najlepszego zaspokojenia wierzycieli

Propozycja Dyrektywy przewiduje także przygotowanie testu najlepszego zaspokojenia wierzycieli, jako podstawy do oceny ceny proponowanej przez inwestora. Test taki jest też postulowany w Dyrektywie 2019/1023 i mógłby być ujednoczony np. w praktyce sporządzających go podmiotów, tak aby służył jak najszerszej i rzetelnej wiedzy dla wierzycieli – uczestników postępowań upadłościowych.

Możliwa aukcja

Możliwa i dopuszczalna byłaby także aukcja pod nadzorem sądu. W Polsce regulacja ta również jest przewidziana w przepisach, pytanie jednakże o efektywność całej procedury, która nie zyskała w praktyce szerszego zainteresowania w ramach procedur pre-packowych.

Konieczność zapewnienia efektywności, ale i przejrzystości procedury

Propozycja Dyrektywy kładzie nacisk na efektywność procedury, ale także wspomina o konieczności zapewnienia jej transparentności. Te wartości trzeba zawsze odpowiednio wyważyć, podobnie jak nierzadko sprzeczne ze sobą interesy różnych kategorii uczestników postępowań.

Zachowanie wartości dla wierzycieli

Celowe jest podkreślenie, że pre-pack istotnie zwiększa zachowanie wartości przedsiębiorstwa dłużnika z punktu widzenia jego wierzycieli. Ma to także niebagatelne znaczenie z punktu widzenia zachowania samego przedsiębiorstwa, jak też miejsc pracy i zasady płynnego przejścia pomiędzy podmiotami właścicielskimi.

Ochrona przed egzekucją

Co ciekawe, również art. 23 Propozycji przewiduje wprost zawieszenie postępowań egzekucyjnych, także w przypadku postępowania wstępnego – w fazie przed ogłoszeniem upadłości.

Zmiany w umowach oraz prawie pierwokupu

Propozycja przewiduje zmiany w umowach zawartych przez dłużnika poprzez umożliwienie ich przejścia na nowego nabywcę i to nawet bez zgody drugiej strony⁷, pożądane byłoby także doprecyzowanie, co dzieje się z prawem pierwokupu w przypadku sprzedaży w ramach postępowania w trybie przygotowanej likwidacji (pre-pack).

Obowiązki zarządzających

Część Propozycji Dyrektywy dotyczących obowiązków osób zarządzających jest jedną z najkrótszych – zawiera bowiem tylko dwa przepisy.

Wprowadzenie obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do niewypłacalnych osób prawnych

Ich celem ma być wprowadzenie spójnego systemu generalnego obowiązku składania wniosku o ogłoszenie upadłości w przypadku niewypłacalności. Projekt Dy-

⁷ Szerzej na ten temat zwracali uwagę K. Tatar, Ł. Trela, M. Kaliński, *Przeniesienie praw i obowiązków z umów związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa w związku z jego sprzedażą w trakcie postępowania upadłościowego, w szczególności w ramach przygotowanej likwidacji (pre-pack)*, „Doradca Restrukturyzacyjny” nr 6 [4/2016], s. 76-89.

rektywy stanowi tutaj o terminie maksymalnie 3-miesięcznym – od powzięcia informacji o stanie zarządzanego podmiotu. Termin 3-miesięczny wydaje się dość długi, tym bardziej, że w Polsce przez bardzo długi czas obowiązywał termin 14-dniowy, natomiast należy mieć na względzie również rozmiar działalności prowadzonej przez dłużnika, zwłaszcza na poziomie unijnym czy szerszej – międzynarodowym.

Powiązanie obowiązku z odpowiedzialnością za szkodę

Z obowiązkiem tym, podobnie jak to już jest w prawie polskim, koresponduje w Propozycji Dyrektywy odpowiedzialność cywilna odszkodowawcza względem wierzycieli. Regulacja obowiązująca w tym zakresie w Polsce wydaje się nie wymagać nowelizacji, aczkolwiek warto zwrócić uwagę na ciekawy aspekt charakteru odpowiedzialności – wydaje się, że (w ślad za dominującym poglądem polskiego Sądu Najwyższego⁸) Komisja Europejska opowiada się za odszkodowawczym charakterem tej odpowiedzialności.

Uproszczony reżim dla mikroprzedsiębiorców

Definicja jak w aktach prawnych unijnych

Propozycja Dyrektywy przewiduje uproszczoną likwidację dla podmiotów mikro, przy czym są postulowane takie definicje jak w pozostałych aktach prawnych UE, poprzez zastosowanie odnośników do innych regulacji. Taki przedsiębiorca jednak wcale nie jest bardzo mały, zwłaszcza w warunkach polskich, gdyż może zatrudniać do 10 pracowników oraz osiągać obroty rzędu 2 milionów euro rocznie.

Uproszczona procedura upadłościowa – przy zwróceniu uwagi na czas trwania i jej efektywność, przy ograniczeniu kosztów

Proponowana procedura ma być szybka i efektywna oraz z ograniczonymi do niezbędnych kosztami jej przeprowadzenia. Dla jej ułatwienia wprowadza się też złągodzoną definicję niewypłacalności – polegającą po prostu na niemożności płacenia wymagalnych zobowiązań. Propozycja przewiduje przy tym w takim zakresie brak powoływania syndyka, co budzić musi uzasadniony sprzeciw przy okazji transpozycji do prawa polskiego,

⁸ Zob. przykładowo uchwała Sądu Najwyższego z 28 lutego 2008 r., III CZP 143/07, OSNC 2009, nr 3, poz. 38; uchwała (7) sędziów Sądu Najwyższego z 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, OSNC 2009, nr 2, poz. 20; postanowienie Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2008 r., III CZP 112/08, Biul. SN 2008, nr 12; uchwała Sądu Najwyższego z 17 lutego 2011 r., III CZP 129/10, MoP 2011, nr 15, s. 822; wyrok Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2012 r., II CSK 390/11, Legalis.

a to ze względu na dokonane w marcu 2020 r. przeniesienie ciężaru prowadzenia postępowań upadłościowych konsumenckich.

Poza tym pozostałe postanowienia Propozycji przewidują istotne role dla profesjonalnych doradców restrukturyzacyjnych – jak chociażby na etapie śledzenia i odzyskiwania majątku czy też w procedurach pre-packowych. Wydaje się zatem, że pozostawienie odpowiednich zadań dla doradców restrukturyzacyjnych również w tym uproszczonym reżimie dla mikroprzedsiębiorców powinno być ponownie przeemyślane przez Komisję Europejską na etapie dalszych prac nad Dyrektywą.

Regulacja pozostawienia i powoływania również w tych postępowaniach doradców restrukturyzacyjnych ma swoje uzasadnienie normatywne. Otóż, zgodnie z art. 43 (3) Propozycji i art. 43 (4) (a), wymagane jest ciągłe monitorowanie prowadzonej przez dłużnika działalności. Także inne przepisy dotyczą sfery stosunkowo skomplikowanej, a mianowicie rzetelnego spisu majątku⁹ czy też wyceny¹⁰, nie wspominając o takich zagadnieniach jak ocena sytuacji transakcji bezskutecznych¹¹.

Standardowe formularze oraz narzędzia informatyczne

Stosowanie standardowych formularzy w uproszczonym postępowaniu zasadniczo należy ocenić pozytywnie pod warunkiem, że będą one przyjazne dla użytkowników i przeemyślane. Ma to związek z postulatem generalnej efektywności stosowanych systemów informacyjnych i możliwości ich wykorzystania również w uproszczonym postępowaniu likwidacyjnym. Takie podejście zasługuje na aprobatę oraz analizę, w jaki sposób jeszcze bardziej rozwijać tego rodzaju pomysły i inicjatywy, zwłaszcza w sytuacjach gdy wierzycieli będzie więcej, co może mieć znaczenie także w przypadku definicyjnych mikroprzedsiębiorców, którzy jednak prowadzą działalność na nieco większą skalę.

Rady wierzycieli

Regulacje dotyczące rad wierzycieli to głównie poparcie dla ich roli w odzyskiwaniu należności dla wierzycieli oraz dla ich zaktywizowania w ramach postępowań upadłościowych.

⁹ Traktuje o tym przykładowo art. 48 (1) – (3) Propozycji.

¹⁰ Zgodnie z art. 49 Propozycji.

¹¹ Stosowne uregulowania w tym zakresie sugeruje art. 47 (c) Propozycji.

Rada wierzycieli opcjonalna przy małych przedsiębiorcach

Propozycja Dyrektywy przewiduje również, aby w przypadku małych przedsiębiorstw – lub gdyby było to nieproporcjonalnie kosztowo – nie powoływać w ogóle rady wierzycieli. Rozwiązanie takie niekoniecznie służyć będzie interesowi wierzycieli, gdyż polskie przepisy w tym zakresie – przewidujące mniejszą liczebność rady w przypadku mniejszych podmiotów – wydają się bardziej korespondować z ideą aktywnej partycypacji wierzycieli w postępowaniach upadłościowych.

Liczebność 3-7 osób

Rady powinny liczyć 3-7 członków, przy czym projekt Dyrektywy nie wypowiada się wprost odnośnie do zastępców lub innych struktur. Dyrektywa nie wspomina jednakże o zastępcach członka, co mogłoby być celowe i sprawdza się chociażby w polskiej praktyce. Uregulowaniu struktury i sposobu prowadzenia posiedzeń ma służyć obowiązkowy i uchwalany możliwie szybko regulamin rady wierzycieli, który także powinien odzwierciedlać postępek techniki.

Nacisk na efektywność

Propozycja Dyrektywy kładzie duży nacisk na efektywność i szybkość postępowania rad wierzycieli. Przewiduje on jednak, że decyzje rady, np. zatwierdzające czynności, mogą być przedmiotem kontroli sądowej (*appeal*). Propozycja nie wypowiada się przy tym, czy wstrzymuje to wykonalność zaskarżonej czynności. Propozycja Dyrektywy wspomina natomiast wyraźnie, że procedura odwoławcza powinna być efektywna. Dodatkowego uregulowania wymaga przy tym, kto byłby uprawniony do złożenia środka zaskarżenia, co może być tym bardziej istotne z punktu widzenia efektywności całego systemu, przy konieczności zachowania dostępu do środków ochrony prawnej.

Uprawnienia przewidziane w Dyrektywie korespondują co do zasady z tymi z prawa upadłościowego w Polsce – brak konieczności istotnych zmian w tym zakresie

Proponowane uprawnienia rad wierzycieli korespondują z przepisami polskimi obecnie obowiązującymi. Członek rady może być zmieniony lub z niej usunięty. W tym zakresie również obecnie obowiązujące w Polsce przepisy przewidują stosowne uprawnienia.

Możliwość powołania kilku rad wierzycieli – dla różnych grup wierzycieli

Ciekawym rozwiązaniem jest przewidzenie wprost możliwości powołania w ramach jednego postępowania kilku rad wierzycieli dla poszczególnych grup interesu. To interesujące rozwiązanie nie spotkało się jednak z szerszym opisem w projektowanych przepisach, a zwłaszcza nie skomentowano, jak wówczas kształtowałyby się role członka – czy reprezentowałby on nadal interes ogółu wierzycieli, czy też interesy partykularne, co ma znaczenie np. przy kwestiach odpowiedzialności. To wyważenie poszczególnych interesów może być trudne w praktyce, podobnie jak kompetencje kilku rad wierzycieli.

Zwrot kosztów i regulacja (szczątkowa) odpowiedzialności członków rady wierzycieli

Propozycja Dyrektywy dość szcątkowo przewiduje także zwrot wydatków, a nawet wynagrodzenie dla członków. O ile zwrot wydatków nie budzi większych wątpliwości, to zbyt wysokie koszty funkcjonowania, przy uwzględnieniu wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji, mogą być podstawą oceny, że powoływanie rady wierzycieli w konkretnym postępowaniu nie jest celowe – co sygnalizuje już sama Propozycja Dyrektywy.

PRZEPISY ZWIĄZANE Z WYMIANĄ INFORMACJI O POSTĘPOWANIACH UPADŁOŚCIOWYCH POMIĘDZY PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Celem regulacji dotyczących sprawnej i swobodnej wymiany informacji o postępowaniach upadłościowych jest zapewnienie możliwie dużej transparentności postępowań i uzyskiwania informacji przez wierzycieli na poziomie unijnym, w sytuacji coraz dalej posuniętej integracji gospodarczej i prowadzenia działalności o charakterze międzynarodowym.

CO BĘDZIEMY MUSIELI IMPLEMENTOWAĆ JAKO POLSKA?

Polskie przepisy zasadniczo oddają intencję Dyrektywy, więc istotne, fundamentalne zmiany nie powinny być niezbędne. Tym niemniej w obszarze specjalnego reżimu dla mikroprzedsiębiorców Polska obecnie nie posiada tego rodzaju postanowień, podobnie jak w przypadku niektórych aspektów pozyskiwania informacji oraz odzyskiwania aktywów masy upadłości, jak chociażby w przypadku dostępu syndyków do rachunków bankowych czy historii rachunków. Komisja Europejska kładzie przy tym nacisk na efektywność procedur, a niezbędne do tego wydają się także zmiany organizacyjno-strukturalne.

W zależności od ostatecznego kształtu przepisów o radzie wierzycieli może okazać się także niezbędne dostosowanie rodzimych regulacji chociażby do kwestii odpowiedzialności członków rad lub też powołania w jednym postępowaniu upadłościowych kilku rad wierzycieli, reprezentujących różne grupy interesów. Pożądane będzie także zapewnienie sprawnej wymiany informacji o postępowaniach upadłościowych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, co wymagać będzie dostosowania systemów informatycznych.

ZAMIAST PODSUMOWANIA – CZY NASZE PRAWO DOBRZE ODZWIERCIEDLA EUROPEJSKIE TRENDY?

Po analizie Propozycji uprawnione jest stwierdzenie, że Polska należy do awangardy państw członkowskich Unii Europejskiej, jeśli idzie o analizowane przepisy. Chociaż, jak wskazano, pewne aspekty wymagać będą implementacji i harmonizacji, to jednak takie rozwiązania, jak pre-pack czy też generalne uproszczenie procedur, mogą być inspiracją dla modelu interpretacji w innych krajach.